

Београд - Србију карактерише одсуство сваке економске стратегије, а криза коју смо се трудили да избегнемо тек је пред нама, каже економски консултант Небојша Катић.

"Криза ће нас сачекати. Ништа нисмо решили, само смо суочавање са стварношћу које је требало да се деси 2008. и 2009. померили на 2011. и 2012. Ова криза каква је, јер реч је о великој кризи каква је била у Аргентини неће се избећи. Она ће нас сачекати, али бојим се у ситуацији када смо све своје адуте испуцали. А то су компаније које смо имали да продамо. Надам се да оно што говорим није тачно, али бојим се да ће се то управо овако догодити", каже Катић.

Он тврди да је криза у којој се Србија налази последица превелике приватне потрошње и потрошње привреде. Према његовим речима прво што би Србија требало да уради је да укине кеш кредите грађанима и да део тог новчаног потенцијала усмери у привреду.

"Србија је допала ових мука због огромних задуживања грађана и привреде. Тај приватни дуг грађана и привреде се бар последње три године преноси на државу тако што је држава потрошила 3,2 милијарде евра да би спречила колапс динара. То није требало да ради", сматра Катић.

"Чисто да илуструјем: тих 3,2 милијарде евра то је комплетан приход од продаје Мобтела, то је приход од Телекома и требаће вам још око 300 милиона евра да би се та цифра надокнадила. А то је новац који Србија нема. То је новац који смо морали да позајмимо од ММФ-а. То није ништа него социјализација губитка. Држава дакле вештачки одржава курс да би спречила да грађани и привреда потону", каже Катић.

Катић сматра и да Србија није требало да интервенише на девизом тржишту, јер тиме све дугове преваљује на себе и на грађане који су се одговорно понашали и нису се задуживали.

"Да је пуштен евро Србија би сачувала девизе које има, али би прошла кроз једну жестоку финансијску кризу која би трајала око годину дана. Криза би била жешћа него сада, али би ускоро почео процес опоравка", оцењује Катић.

Тренутну ситуацију он описује као "сечење репа мачки 17 пута да мање боли".

"Србија је сматрала да је довољно да приватизује привреду и да ће тржиште увести Србију у зону среће. То се није догодило", оценио је Катић.

Он каже и да је нова стратегија у којој се помиње ослањање на иностране инвестиције и извозну привреду само декларативни списак жеља који није довољан за стварни опоравак Србије.

"Заборавља се фундаментално искуство земаља у развоју. Најуспешније државе нису оне које су се ослањале на страни капитал, већ су најуспешније оне које су своје средства, таква колика су, користила за споствени развој. Јер Србија није без средстава. Имамо седам милијарди евра девизне штедње и то није мали ресурс", тврди Катић.

ММФ је стечајни управник

Катић каже да је позивањем ММФ-а и склапањем споразума са Међународним монетарним фондом Србија признала пораз своје економске политике.

„ММФ је стечајни управник. Када потписујете споразум са ММФ-ом ви признајете да сте ефективно банкротирали. Позивање ММФ-а у помоћ је признање пораза економске политике, око тога се не може полемисати и то није спорно, тако се перципира на финансијским тржиштима. Тражили сте помоћ, новац од ММФ-а јер нико други не жели да вам га да“, објашњава он.

Катић је подсетио да је у последњем кварталу 2008. почео одлив капитала из Србије, није било прилива капитала, а динар је почео да клиза и претио је банкрот, као и то да грађани додатно интензивирају повлачење новца из банака, а да банке повуку 3,2 милијарде евра из репо операција код Народне банке Србије и да извлаче из земље. „Све је личило на колапс, који је спречен пакет аранжманом са ММФ-ом и Бечким споразумом“

Србија је, међутим, сада у режиму ограниченог економског суверенитета јер ММФ одлучује колико ће и за шта бити потрошено из буџета, а не наша влада.

У каквом стању је држава најбоље, према његовим речима, показује то што је држава дошла у ситуацију да не може да плати струју, воду и грејање.

„Када би се направио списак дуговања државе домаћим предузећима та цифра је монументална. Другим речима, каса је празна, попуњава се кредитима који стижу са стране, а делом и продајом Телекома“, наводи Катић.

Уз то, грађани троше новац који ће јако тешко вратити и све више људи није у стању да плаћа кредите.

Криза у Шпанији и Португалији неће нас погодити

"Ми нисмо директно на удару ове кризе која се дешава у Шпанији и Португалији и она нас имплицитно не погађа. Међутим она показује да Европу карактеришу две групе земаља: хард цоре или одговорне земље а то су Немачка, Холандија, скандинавци и имате ове лепршаве, мање одговорне земље попут Шпаније, Португала. У том смислу придруживања Србије Европској унији, Србија би била перципирана као несолидна земља", оцењује Катић.

Он напимиње и да по Србију знатно већи ризик представља избијање кризе у земљама у региону.

"Државе око нас су у врло тешкој ситуацији. Мађарска, Румунија, Бугарска. Мађарска је

ефективно на рубу банкрота већ готово четири године. Румунина и Бугарска су такође у огромним дуговима и сервисирање тих дугова може бити проблем који ће се одразити и на нас. Финансијска тржишта имају интенцију да третирају државе као делове блокова. Финансијске муке Србије су у том смислу структурно сличне као и проблеми које има Хрватска, Мађарска или Румунија. У тренутку када једна од ових држава улази у крупан проблем, финансијска тржишта то перципирају као нешто неминовно што ће погодити све земље и почиње бекство капитала. То бекство капитала је оно што ће увести и ову државу у још озбиљнију кризу", сматра Катић.

Јавна потрошна није превелика

"Погрешна је перцепција да Србија има велику јавну потрошњу. У односу на Европу где је јавна потрошња у просеку 47 одсто бруто домаћег производа, Србија са 44 одсто јавне потрошње према БДП-у није најгора. Дакле висина јавне потрошње није проблем, али је проблем структура те јавне потрошње јер се већина тог новца усмерава у ПИО фонд за пензије, а не у изградњу путева, инфраструктуру, образовање", објашњава Катић.

Пољопривреда је спас

"Србија би требало да се фокусира на једину делатност где има шансу, а то је пољопривреда. То је кључ за Србију. Ако постоји глобални тренд који Србији иде у прилог то је тренд пораста цене хране. Србија би по мом мишљењу требало да сва своја средства уложи у једину грану од које може да живи а то је пољопривреда и све пратеће гране. Ту је једино наша шанса за реалан економски опоравак", оценио је Катић.

(Б92)